Ya_lvekitap.blogspot.com

پندنامهٔ لقمان حکیم
ترجمهٔ منظومه‌سی

اثر
مدینهٔ منوره قاضیسی اسبق
احمد راشد

معارف نظارت جلیله‌سنك فی ٥ محرم سنه ٣٢٤ و فی ١٥ شباط سنه ٣٢١
تاریخ و ٥٠٣ نومرولی رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر

درسعادت

١٣٢٤

Yazivekitap.blogspot.com

بسم الله الرحمن الرحيم

ارباب مطالعه نزدنده خفی اولمديغی اوزره علماء كاملين رحمهم‌اه بركات فيوضات حضرت فخرالمرسلين عليه صلوات رب‌العالمين ايله نائل اولدقلرى شرف علم وكمال ومعارف وحسن خصالى نفس نفيسلرينه حصر ايتميوب متخلق اولدقلرى حسن شيم سنيهٔ جناب احمدى متضاسنجه هوا وهوس نفسانى‌يه قاپيلان كم گشتكانى راه سالب الرفاه فسق وسفاهتده براقمق كبى قلت مروت وعدم حميتى قطعا قرين جواز كورميوب هربار ﴿ ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة ﴾ نظم جليلى مفهوم منيفنجه قيد قلوب اولان كلمات ليّنه سرديله بونلرى طريق حكمت رفيق رفاه و سعادته دعوت ايلدكلرنده بونلرك برقسمى (شمع اكر دعوت كندوقت فروز * جان پروانه نيرهيزد زسوز) نشيده‌سنجه دعوته اجابته شتابان واولوجهله داخل رياض ريحان وعزتنشين لاله‌زار وكلستان اولوب بودعوت جالب السلامت قسم ديكرينك سمع قبوللرينه واصل اولمديغى ذوات نصح كنندكان بيلد كلرى وبودعوتدن طولايى كندولرينه بعض سبكسارانك ايتمش اولدقلرى اعتراضات واهيه‌لرينه واقف اولدقلرى حالده‌ينه نصح وپند امرينه بالاهتمام اعتراضات واهيهٔ مسرودديى گوش تأثر واعتباره آلمزلر وبو مسلك سداديده ثباتله (بازپرّان كن حمام روح كير * درره دعوت طريق نوح كير) (مشترى كرچه‌كه سست وبار دست * دعوت دين كن‌كه دعوت‌وار دست) مضامينجه كم گشتكان وادى سفاهته على‌الدوام ايفاى نصايحدن خالى قالمزلر شول طبيب حاذق عادل كبى‌كه بر آى تداوى مريضه واروب برمدت تدبير مداوات وترتيب معالجات ايلديكى صره‌ده اوخسته دوچار اولديغى راحتسزلق الجا أتيله طبيب حاذقه قارشو (بن بوعلاجلردن بيقدم ارتق بونلرى بنمچون ايچمك غيرقابلدر) زمينده انواع تهور ايله طبيبه ايتمش اولديغى معاملات غيرلايقه‌دن طبيب حاذق اصلا متأثر اولميه‌رق وكلمات مناسبه ايله ارخاى عنانلدن كيرو طورميه‌رق تداوى‌يه مداومت وفقط ايجاب ايدن ادويه‌يى ليموناته و يا شروب شكلنه وضع وافراغ واوصورتله خسته‌يه ادويهٔ مقتضيه‌يى صورت حكيمانه‌ده اشراب واستعماله احراز موفقيت ايدر عاقبت او مريض طبيب حاذقك صورت مشروحه‌ده حركات حكيمانه ومزاجكيرانه‌سيله ادويهٔ لازمه‌يى بالاستعمال يوماً فيوماً كسب صحت و عافيت و طبيبه ايتمش اولديغى معاملهٔ خصمانه‌سنه اظهار ندامت ايلر ايشته ارباب عرفان وكمال اولان وجود پرسودلر اطباى حاذقه مثللو احكام قرأن عظيم الشانى واحاديث شريفهٔ حضرت فخر عالمياني بعض

YaziyorKitap.blogspot.com

حكايات لطيفه وقصص عجيبه سرديله دلخستكان و بد حالانه بالاشراب عازم اولدقلرى راه بى‌رفاه فسق وسفاهتدن منع وتخليص وطريق عزت رفيق سعادته تسبيل بيوردقلرى مؤلفات كرامت ايات عليه‌لرى ونجه اثار نافعهٔ بركزيده‌لرى دلالتيله دخى واصل مرتبهٔ ثبوتدر اشبو مقدمه‌دن مقصد اصلى اصحاب علم و معرفت وارباب كمالات وحقيقتك نوع بشره نصايح كونا كون و وصايای جواهر مشحونى شامل اولوب كتاب وسنت خلاصه‌سى اولان كتب ورسائل معتبره و باخصوص بعض مجتهدين دين مبين ومشايخ اهل يقينك مؤلفات منافع ايا تندن بولنان سير كبير واحياء العلوم وفتوحات مكيه ومثنوى معنوى و امثالى كتب مرغوبه‌نك تأليف وتصنيفى امت مرحومه‌نك عملاً واعتقاداً شاهراه شريعت غرايه بحق سالك اولمرى مقصد خير مرصدينه مبتنى و آثار مرغوبهٔ مذكوره‌نك جداً مطالعاتى دخى تهذيب اخلاقه باعث وبادى اولمغله بوعبد عديم‌البضاعه آستانه‌لى احمد راشد عفى عنه وعن ابويه ربه الماجد بيك اوچيوز اون طقوز ويكرمى سنهٔ هجريه‌لرنده من غير حد ولياقهٔ مدينهٔ منوره قاضيلكنده بولنه‌رق بلدهٔ طاهرهٔ مشار اليهاده حرم شريف حضرت سيد الانبيا عليه اكمل الصلوات واتم التحايا جوار سعادت مدارنده كائن عمدة العلماء الصالحين شيخ الاسلام اسبق عارف حكمت بك افندى مرحومك آثار خيريه‌سندن اولان غايت منتظم ودلكشا كتبخانهٔ زيبالرنده ايام تعطيلده زيارت ومطالعه ايتديكم كتب نفيسه ورسائل عديدهٔ بركزيده ميانده خطوط جميله ايله مسطور ادباى سالفه‌نك عربى وفارسى آثار عليه‌لرى جمله‌سندن اولەرق خطاط مشهور ايرانى خواجه عماد الدينك خط نفيسيله محرر فارسى العباره (پندنامهٔ لقمان حكيم جهت فرزند) ناميله موسوم بر پندنامه‌يى مطالعه ايتمشيدم بوپندنامه لسان عبرانيدن زبان فارسيه وقتيله ترجمه ايدلمش بر اثر جليل بيعديلدر جمله‌نك معلومى اولديغى اوزره حضرت لقمانك نبوت عليه‌لرنده بين العلماء المحققين اختلاف واقع اولمغله حضرت ايوب عليه‌السلامك قز قرنداشى اوغلى ياخود تيزه‌سنك اوغلى وكنيهٔ شريفلرى ابو الانعم اولوب حضرت داود عليه‌السلامك زمان سلطنتلرينك اونجى سنه‌سى تولد ايتديكى وبلا موجب كلام ايتمز صمت وسكوت اوزره بولنور غايتله تأنى كار ايدوكى والطاف الهيه‌دن كندوسنه حكمت اعطا قلنه‌رق جميع اقوال واعمالنده اصابت واوغلنه دمادم پند ونصيحت ايلديكى تفسيرده مسطوردر سائر احوال واطوار عليه‌لرينى تفصيلاً بيلمك ايستين كتب تفاسيره مراجعت ايتملدر بوعبد ناچيز سالف الذكر پند نامهٔ رعنا وگنج نصايح منهاج نمايى زبان فارسيدن قلت بهره‌سى اولان اخوانه و سيّما اطفال صافدلان منافع جويانه درك وتفهّمى آسان و بونلرده نصايح مذكوره ايله بالتنصح واصل منازل الطاف مستعان اولمق نيت خيريه‌سيله اوتوز درت نصيحتدن عبارت ونجه

منافع وفوائدی جامع اولمسی جهتله الحق بر کنز حکمت اولان مذکور پندنامه‌نك هر پندینی بشر بیت ایله صورت واضحه‌ده لسان ترکی‌یه نقل وترجمه ایلدم بو پندنامه‌نك قلت لفظی کثرت فوائد ومنافعنه غیر مانعدر چونکه نظر امعانه الندیغی حالده انوار حکمت وسعادت مشارق معانیسندن لامعدر نته‌کیم دل کله‌سیده حسابجه اوتوز درت عدد وایکی حرفدن عبارت ایسه‌ده (جام جم راکه شنیدی دل آدم باشد) نشیده‌سنجه بحسب الظاهر برلحم اصغر اولان دل انسان کامل نیجه علوم و عرفانه و بلکه اسرار جهانه واقف و مظهر اولمسیله آندن مردان حقایق پرورانك مستفید ومستفیض اولدقلری درکاردر بوترجمهٔ منظومه‌نك مطالعه‌سنه تنزل وعطف لحاظه ایدن اخوان خطا پوشانك بعض مرتبه خطا وتعبیر ناسزا وقوع بولمش ایسه قلم عفو ایله اصلاح واتقان وآستین صفح ایله ستر وپنهان بیورملری موجودر .

﴿ ینه خطاط شهیر عماد الدینك خط نسخیله پند نامهٔ مذکورك سطوری ﴾
﴿ میانینده بلیغانه وصوفیانه برغزل مشاهده واستنساخ ایتمشیدم نشئه ﴾
﴿ فزای اهل طبیعت اوله‌جغی ملاحظه‌سیله درج ایلدم ﴾

ای طائر خجسته بدام هوس مباش — چون مرغ پرشکسته اسیر قفس مباش
شهباز عالم ملکوتیست جان تو — چندین اسیر دام هوا وهوس مباش
مردانه پابدامن همت کش ای فقیر — کوبرمرام خویش ترادسترس مباش
عنقا صفت بقاف قناعت قرارکیر — برخوان سفلکان جهان چون مکس مباش
چون عاقبت زهمنفسان میشوی جدا — کودر زمانه هیچ کست همنفس مباش
منزل بدید نیست بنایی براه عشق — صبر آرپیش وناله کنان چون جرس مباش

پیشوای اهل علوم وتقوی سرفراز کشور اداب وزهد وسخا صاحب الخیرات مرحوم مشار الیه شیخ الاسلام عارف حکمت بك افندینك ادبیاتده‌ده فرید زمان وغایت ملیح البیان اولدقلری عربی وفارسی وترکی اثار شعریه‌لرندن دخی مستبان اولوب مشارالیهك بیك ایکی یوز قرق التی تاریخنده کسوهٔ بیت معظم قضاءً محترق اولمسی‌اوزرینه عارفانه وحکیمانه انشاد ایلدکلری قطعهٔ بلیغه حرمین محترمین ادباسنجه دخی تحسین وتقدیر ایدلمش واو قطعه‌نك بومحله تبرکاً درج وتسطیری مناسب کورلمشدر .

قطعهٔ لطیفهٔ

تحمل بیت الله عن کل زائر — ذنوباً قد اسودّت بها الکسوة البیضا
فلما استحقوا النار من وفر ذنبهم — فلم یرض الا ان تحمّلها ایضا

Yazmakitap.blogspot.com

لمترجمه الفقير

مختصر بر پندنامه‌لیك معناسی طویل — نصح وحکمت مندرج چوق نفعی وار مانندنیل
شبهه‌سز هر پندیدر اوفق کتاب وسنته — دنیوی واخری سالم یوله اولمش دلیل
ایله امعان نظر هر فقره‌سی فلك نجات — قلزم درّ نصایح لفظیدر کرچه قلیل
قلت لفظن کوروب بوجوهری طوتمه حقیر — کرچه پرلانطه اوفقدر قیمتی غایت جزیل
ایلدم بش بیت ایله هر پندی نظم وترجمه — اکلاسون هرکس مألن قالمسون برقال وقیل
مقصدم کندم کبی قاصرلر اولسون حصه‌مند — لفظ ومعناده نصیحتنامه زیرا بیعدیل
باخصوص اطفاله اولسون یادکار پرثمار — ذوق آلور بوی وفواکهدن دخی طبع جمیل
کورسه منظومه‌مده عیب ایلر خطا پوشان نهان — بزم عرفانده بودر عادات مردان جلیل

ایلدم اشراب ایچون خلقه بوپندی ترجمه
جام نصحی نوش قیل راشددیلر سن سلسبیل

مناجات محاسن آیات

ارحم بحال عبدك یا واهب العطا — وانظر بعین لطفك یا مظهر السخا
لیس الحکیم غیرك یا مالك الملوك — یا واجب الوجود ویا صاحب البقا

دیکر

نقاب غنچهٔ عرفانی آچ دل روضه سن قیل شاد
هزاران ماسوی قیدندن اولسون ای کریم آزاد
آچلسون عین قلبم تا کوره‌م اشیایی قیله
قرین ایت مردحق بینه اوله‌م تامظهر ارشاد

ومن الله التوفیق وهو نعم الرفیق

YaziveKitaplar.blogspot.com

ترجمهٔ منظومهٔ

پند نامهٔ لقمان حکیم جهت فرزند

بسم الله الرحمن الرحیم

(١)

ای پسر خدای تعالی را بشناس

حق تعالی‌یی بیل ای طفل ذکی واحددر
دخی موجود وغنی مقتدر و ماجددر

ذاتی موجود ایدی عالملر ایکن هپ معدوم
یوغیکن شمس وفلك انس وملك ماه‌ونجوم

صکره کن امری ایله بونلری قیلدی ایجاد
درك ایدر وارلغك اشیادن انك اهل سداد

همه احوالده اللهی اونوتمه زنهار
هر ایشی ایله رضای حقه توفیق ای یار

تارك راه خدانك اولور احوالی مخوف
مه یولندن چیقه اولمزمی کرفتار خسوف

(٢)

هرچه کویی از پند ونصیحت نخست برآن کارکن

هر نه نصح ایلر ایسه‌ك اوّل آنی ایت اجرا
قیله کور حکمنی نفسکده اوپندك ایفا

عقل وجانك ایدوب ای خوش پسر اوّل تهذیب
خلقی‌ده نصحله قیل راه صلاحه تسریب

مستفید ایتمه‌ده‌سك نصحله ناسی هر آن
نفسکی ایلمه نسیان که قالورسك کریان

روسیه کلخنی کرچه ایصیدوب حمامی
پاك و تنظیف قیلر همتی خاص وعامی

حاصلی سویلدیکك پند ایله ایت کار وعمل
اولمه کلخنجی کبی غیر نظیف ای اعقل

Yazıvekitap.blogspot.com

(٣)
سخن باندازهٔ خویش کوی

کندی حدك دوشونوب ایله کلامه آغاز — کچمه مقداری صاقین ایلمه هم نطقی دراز
دیمه خلقه نه ایشتدکسه آنی قیل پرهیز — شرمسار ایتمیه تاکیم سنی اهل تمیز
بی تأمل سوزه آغازه جسارت ایتمه — صکره خجلت چکه‌رك صمت وندامت ایتمه
قیلوب اطناب کلام ایلمه ناسی بیزار — حزم ایله سویله سوزی کلسه‌ده وقت کفتار
هله بیهوده سوز ایتمك قیلر انسانی ملول — هرزمان حزم وسکوت ایتمه‌ده ارباب عقول

(٤)
قدر مردم بشناس

مردمك قدرینی بیل ایله محبت ابراز — باخصوص اهل معارف سه انی قیل اعزاز
اهل علم وهنره حرمت ایدن خرّم اولور — نطق وتدبیرلری ریش دله مرهم اولور
انتخاب ایتمسی کوج مرد صفی عین کهر — بویله مردانه فدا جانن ایدر اهل بصر
ایله احوال انامه کوره هردم حرمت — جانسپارانه ایده تا سکا بونلر خدمت
قدر مردانی بیلوب ایتمه رعایتده قصور — که مهیّا بوله‌سك روضهٔ عزتده قصور

(٥)
راز خویش نکه‌دار

کیمسه‌یه ایلمه اسراریکی اظهارای یار — اولسه‌ده یار محب سویلمه سرك زنهار
هرکیمه سویلرایسك سری‌قالور صانمه نهان — ایکی لبدن چیقه برسرا اولور البته عیان
کتم سر ایلیه‌جك وارسه جهانده عنقا — رازی قوی مخزنه مفتاحنی ایله امحا
ایله مرآته نظر سری نصل حفظ ایلر — سری میدانه قوسه رونقی قالمز نیلر
راز اولور نزد اکا برده بغایت مکتوم — دهن ولبلری کویا اوکروهك مختوم

(٦)
مردم را بوقت خشم آزمای

آدمی تجربه ایت وقت غضبده اوکشی — حال واطوارینه خوش باق‌نجه درانك‌ایشی
حکمته شرعه موافقمی دکلی کاری — بیلنور حین غضبده کشینك افکاری

حدی ایلرسه تجاوز بیل اومغلوب هوا ‖ نفسه تابعدر اوهر نه دیسك ایتمز اصغا
کامل انسانه غضب لشکری ایلرسه هجوم ‖ عسکر حلم ایله ایلر آنی دفع ومهزوم
خمر خشم ایتمه‌ده ماهیت انسانی عیان ‖ کیمکه سکران غضبدر آنی عدایت حیوان

(۷)

دوستی را بسود وزیان امتحان کن

دم نعمتده سکا هرکیم ایدر عرض خلوص ‖ همدم صادق آنی صانمه محب مخصوص
وقت اقبال آلده کیم ایتسه اخوت ابراز ‖ اعتماد ایتمه‌که صوری اوله حزم ایله براز
سویلر اودزلو حکایات ایله مردانه کلام ‖ کوستروب صدق وتواضع قیلر الفتده دوام
امتحان دوستی ایت سودوزیانله اوله تا ‖ یار صادقله ریا پیشه محبلر پیدا
نقد ومال ایسته زیاندیده‌لك ایله اظهار ‖ اکر ایلرسه مواسات آنی بیل صادق یار

(۸)

دوست زیرك ودانا اختیارکن

دوست اول آدمی‌طوت کیم‌اوله دانا وحکیم ‖ نصح وتدبیری ایله تا بوله‌سك راه سلیم
اولسه دوست ذکی نفسی یوق افعالی خطا ‖ یاراحمقدن اولور اولور دشمن عاقل اولی
فارق نیك وبد اولسه محب اولسون دور ‖ چونکه خیری بیله‌مز جهل ایله‌هرکاری‌قصور
کیمیادر اومحب کیم اوله علم وهنری ‖ مشکلاتك نه ایسه سویله آل آندن خبری
هردم انسانه کرك بویله محبّ عاقل ‖ حسن رأیله اولور میوهٔ مقصد حاصل

(۹)

ازمردم ابله ونادان بکریز

کوریجك ابله ونادانی همان ایله فرار ‖ صیقار اطواری سوزی ادمی ایلر بیزار
عقلی ناقص‌سوزی بد تربیه‌سز شخص‌جهول ‖ دویرر چام نره‌یه برق تنی ایتسه نزول
اوله‌مز ابله اولان یار ورفیق اهل دله ‖ کلشنه قارغه کیروبده اوچه‌مز بلبل ایله
اقتران ایلسه طاش شیشه‌یه کلزمی ضرر ‖ عقلا مجلس ناداندن ایدر فرط حذر
سوزی افعالی ویرر جانه کدرنا دانك ‖ فرقی یوق هرکله‌دن تربیه‌سز انسانك

YaziveKitap.blogspot.com

Yaziyekitap.blogspot.com

(۱۰)
دوست واشنارا بوقت رنج وسختی آزمای

تجربه قیل دم مختده محب یارانی
سفها آلداتور الفته پنچه انسانی

وقت نعمتده ریاکار ایدر انواع خلوص
چونکه کورمکده سنی جوهر اقباله فصوص

سمتکه کلمز او زائل اولیجق اموالك
ذم ایدر بلکه سنی اولسه دکرکون حالك

صانمه هر عرض محبت ایدنی یار محب
ایده کور تجربه ظاهر اولور افکار محب

آکه اول اهل وفا یار محبدر اندر
وقت سختی وشدائده کلور همت ایدر

(۱۱)
درکار خیر جد وجهدکن

جمله خیرایشده همم نقدینی صرف ایت ای پیر
اوله حاصل همم وجهدك ایله نفع کثیر

امر خیره ایده‌سك ازدل وجان بذل همم
خیرایشك چونکه حصولنده اولور نفع امم

ایله مالاً بدناً خیر ایشه جد واقدام
یاد ایده خیر ایله خلق اسمکی تاروز قیام

بر وتقوایه تعاون ایله امر ایتدی اله
بر وخیره قیله‌سك بذل مساعی هرکاه

اقتدارنجه جهانده حسنات ایت حسنات
بوله‌سك عزت دارین ایله عالی درجات

(۱۲)
تدبیر بامردم مصلح وداناکن

ایده کور عالم مصلح ایله تدبیر امور
کوسترر راه صواب اهل هنر مردوقور

قیلسه برکاره تفکرله شروع اهل کمال
حسن صورتله ایشی شبهه یوق ایلر اکمال

حکمت وشرعه قیلر هرایشی دانا توفیق
کیمکه رأی ایستسه طوغری یوله ایلر تشویق

(۱۳)
جوانی را غنیمت دان

ای جوان ایشته غنیمت که جوانلق دمیدر
ایتمه ضایع اودمی کرچه صفا عالمیدر

بکنزه در برق یمانی یه او وقتی ادبا
چونکه سرعتله کچر ایلمه بیهوده هبا

کسب علم وهنره طاعته حصر ایت اودمی
صرف ایدوب نفس وهوایه صوك اوجی چکمه غمی

عوق تحصیلله وقت ایتمه هبا قیل تعجیل
که جوانلقده سهولتله در امر تحصیل

جوهر علمه ویرر نقد جوانی یی فطین
کیم آنی کورسه بوجوهر ایله ایلر تحسین

Yazıvekitap.blogspot.com

(١٤)

بهنكام جوانى كار هر دوجهان راست كن

كنج ايكن قيل دوجهان كارنى اكماله شروع
بول دليل ايده سنى سوق طريق مشروع

نيه موقوف ايسه اسبابنى قيل استحضار
دو جهان كارنى اكماله چالش ليل ونهار

طوت برايش بهرتعيش ايده‌سك خوش تدبير
بو جهان ايشلرين اوّل كورەرك بى تقصير

شرعه توفيق ايله هر كارده سعى ايله مدام
بوله توفيق الهيله ايشك حسن ختام

اخروى ايشلرى وقتيله ادا ايت هر كاه
مخلصانه چالش اعماله صاقين ايتمه كناه

(١٥)

دوستان و ياران را عزيز دار

جمله ياران و محبانى طوتوب عزتله
آنلرى ايله نوازش كرم و حرمتله

دوستلر لايق اعزاز و تعمدر لاريب
همم ولطفى دريغ ايلمك آنلردن عيب

اوقودك انما الانسان عبيد الاحسان
قيل احبابى نوازشله مطيب اى جان

اجنبى كورسه مروت قول اولور خدمت ايدر
عبده لطف ايتمز ايسك كوه وبيابانه كيدر

ايله اعزاز احبابى بيلورسك صادق
كشينك دردينه در دوست طبيب حاذق

(١٦)

بادوست و دشمن پيشانى كشاده دار

دشمن ودوسته ايت لطف وبشاشت اظهار
قيلمه اعداى بد انديشه حقارت اظهار

منحصر قالميه لطف ونظرك اخوانه
التفات ايله هم اعداى بد انديشانه

قيل تجاهل سكا دشمندن ايرر جور واذا
ايده كور صبر وتحمل بولور آخر او بلا

آنى ظاهرده محبك كبى طوت قيل تلطيف
تاكه دشمنلكنى ايتميه حاسد تضعيف

(١٧)

مادر وپدر را عزيز دار

پدر ومادرى اعزاز ايله قيل شاد وقرير
ايتمه حرمتده قصور انلرى لازم توقير

ايستر اولادينى عالى اوله دائم ابوين
بولنور آنلرى تطييب ايله عز دارين

والدينك اولور اولادده حقى بسيار
امر ايدر انلره احسان ايله رب ستار

سكا خدمتلرى چوق وقت طفوليتده
سيّما وقت شدائده دم كدرتده

هر دم اولاده غرضسز خدمات ايتمشلر
باب اشفاق ومروتده ثبات ايتمشلر

YazivoKitap.blogspot.com

(۱۸)

استاد را بهترین پدران دان

ایله استاده رعایت بیل آنی عین کهر — اوکردر علم و ادب رفعتکه همت ایدر
دائم آداب وصلاح اثرینه چکمکده سنی — رفعت قدریکه حصر ایلدی فکر وبدنی
وسخ جهلی براقمز سنی پاك ایلر ادیب — قیلر اخلاقکی تعلیم ادبله تهذیب
بویله استادی بیل اولی پدر ومادردن — ایله تحصیل معارف او هنر پروردن
جوهر علم وهنرله سنی تزیین و قریر — قیلر انجام ایدرم ایشته قویاً تبشیر

(۱۹)

فرزند را علم وادب بیاموز

حلیهٔ علمله قیل اوغلکی تزینه شتاب — شرف علم و معارفله اوله فائده یاب
انتخاب ایله براستاد اکا بهر تعلیم — اوکردوب علم وادب کوستره هم نهج قویم
علم اخلاقه ولیك ایتملی غایت دقت — حسن اخلاق اولور انسانه بیوك اهلیت
سفهادن دکل اولاد اوزاق اولسون پدران — ایتدی بونلر نیچه اولادی سفیل و کریان
اوغلك آیرلیوب استاددن ایتسون تحصیل — علم و آدابی اوله مظهر عزّ و تجیل

(۲۰)

دین را از بهر آن جهان ودرم را از برآی این جهان نگاه دار

دیندر وضع الٰهی اکا واجب دقت — که دیانتله هر ایشده بولور انسان رفعت
دینی عقبا ایچون ایت حفظ وصیانت زیرا — امر دینی صوره‌جق اوّل او عالمده خدا
اقچه‌یی صاقله بو دنیا ایچون الزم پاره — قالمه تا ایشلرینی تسویه‌ده بیچاره
بوجهانده هر ایشی اقچه همان حاصل ایدر — بی تعب منزل مقصوده سنی واصل ایدر
احتیاجه کوره حفظ ایله زر وسیم ای یار — اوله دنیا ایچون اغیاره واروب منتدار

(۲۱)

خرج باندازهٔ دخل کن

نه ایسه مصرفك ایله اکا بر حد تعیین — خارجه‌چیقمه اوحددن اوله‌یم دیرسك امین
نه‌که لازمسه آلوب حاجته کافی خرج ایت — حزم ودقتله تصرفله او حده درج ایت
ایتمه بیهوده مصارف سفهایه باقمه — صکره چوق بورجه دوشوب بیت وقارك یاقمه
قیل اداره ایشنی اخذ وعطاده دقت — ایدرك اثر حکیمانه ده بذل همت
یورغانندن ایلرو هر کیم اوزاتسه ایاغن — اوشودر کندینی هم‌سوندرر آخر اوجاغن

Yazmakitap.blogspot.com

(۲۲)
در همه کار هامیانه روباش

ایتمه تفریط هم افراط هر ایشده ای میر | اختیار اوسط امری قیله‌رق ایت تدبیر
خیردر اوسطی هر کارك اثر وار بسیار | معتدل ریح ایله کشتی خوش ایدر سیر بحار
یاغمورك نفعی جهان خلقنه در بی پایان | یاغسه‌چوق‌سیل‌باصوب‌غرق‌اولورانس‌وحیوان
ایله هر کار و عمله وسط اوزره حرکت | عون حقله اوله حاصل هر ایشکده برکت
ایتملی معتدلانه هر ایشه سعی ای جان | که وسط خیر امور اولدیغن ایله اذعان

(۲۳)
از مفسدان دور باش

ایلمه عطف نظر مفسد بد اندیشه | سنی ناگه دوشورر مزبلهٔ تشویشه
کیم اویوب نفسه قیلر نار فسادی ایقاد | جلب ایدر نفرت خلقی ایدیلور لعن ایله یاد
مفسدان وادی ذلتده کزر لیل ونهار | روی راحت کوره‌مز پوتهٔ مختنده پنار
مفسدتکار ایدر الفتله مفاسد القا | صورتا کرچه بشر معنیده‌در اژدرها
هرزمان بویله اراذلدن اوزاق اول صد میل | کتورر باشه بلا ایشلری دائم تسویل

(۲۴)
جوانمردی پیشه کن

ای پسر جود وسخا عادتك اولسون هردم | که اولور مرد سخی جود ایله مرغوب امم
سور ارباب سخایی دل و جاندن انسان | روز وشب ذکر جمیلن ایدرك ورد زبان
جلب ایدر نفرت خلقی نره‌یه کیتسه بخیل | سودیرر خلقه جوانمردی سور رب جمیل
هر محلده یشار آسوده بولور هم رفعت | که اولور مرد سخی لایق عز وحرمت
اقتدارنجه سخاکار اوله دائم انسان | احتیاج اهلنی‌ده ایتمیه هرکز نسیان

(۲۵)
بخانهٔ هرکه‌روی دست وزبان وچشم نگاه دار

هر کیمك خانه‌سنه عازم اولورسن ای یار | دست‌وچشمی‌دیلی هم‌حفظ‌ایدیجی اول‌هربار
قپودن خانه‌یه کیر رفقله خوش نیتله | کوروب اوصاحبن اذن ایسته کوزل صورتله

الکی مالنه او صاحبنك ایتمه دراز | یوقدر ال سورمیه میداندهدخی اولسه جواز
ادب وشانی مخل سوزدن ایدوب حفظ لسان | احتیاط اوزره سوز ایت اولمیه دلکیر انسان
هر یره عطف نکاه ایلمه حفظ ایت کوزیکی | سوه آهو کبی هرکس کوزیکی هم اوزیکی

(۲۶)

کم طمع وبی آزار باش

دوشمه دام طمعه مظهر حرمان اولمه | قهر وذلت چکوب انجام پریشان اولمه
عز وراحت کوره مز حرصله نالان طامع | هر دم آسوده یشار عزله مرد قانع
ما کیان دانه ایچون اولدی کومس ایچره سفیل | کبك ایدر قهقهه صحراده بولور رزق جمیل
ایتمه مخلوق خدایی صاقین آزار اصلا | کیم اذا خلقه ایدرسه کورر البت اوجزا

(۲۷)

هرچه خواهی کفتن از جواب آن بیندیش

سوز دیمك ایستدیکنده دوشونوب بالاطراف | صکره ایراد کلام ایت دیمه یه کیمسه کزاف
ایتمه دن بدأ سخن فکر جواب ایت زیرا | دیمه سون اهل سخن نطقك ایشتدکده خطا
سوزه بدأ ایلمه دن ایله جوابك احضار | ایده سك صکره فصاحتله شروع کفتار
نطقکی مستمعین ایتملی جاندن تحسین | ایشته قانون کلامی سکا قیلدم تبیین
اشبو اسلوب ایله سوز سویله ولیك ایتمه شتاب | اولمیه تا که سوزك بیهده چون صوت ذباب

(۲۸)

پیوسته آموزندهٔ دانش وهنرباش

ایله اوکرنمك ایچون علم وهنر جدّ کثیر | ایتدی عالملری قرأنده ثنا رب بصیر
هر کیم اوج هنر ودانشه تحریك ایده بال | اولور اخلاقی تهذیب ایله ممدوح رجال
ذوالجناحین ایسه دانا بیل آنی سن اکسیر | دنیوی اخروی آندن کوریلور نفع کثیر
ایله تحصیل کمال امرینه سعی و اقدام | تا من المهد الی اللحده اولوب مظهر تام
فقه وتفسیر وحدیثه ایده سك صرف همم | بو علوم اهلنی طوت یار شفیق وهمدم

(۲۹)

پیر آنرا بزرك دار

پیرلر لایق تعظیم رعایت ایله | ای جوان اسکی مسن ذاتی حمایت ایله

YazivekitapBlogspot.com

YaziveKitap.blogspot.com

كوردیکك آنده قیل انواع بشاشت اظهار
حال وخاطرلرینی جدّاً ایدوب استفسار

اختیار آدمه ایتمکده مراعات ادبا
باخصوص اهل محبت اوله یا اهل وفا

نیجه ییل ایلسه مولاسنه بنده خدمت
آنی طوتمز یکی بنده کبی مولا البت

پیاکور خاطر پیرانی همان ایت تعظیم
اوستهلر ییقمز ایدر اسکی بنایی ترمیم

(٣٠)
مردم‌را بنام نیکو خو آن

ایله انسانی کوزل نام ایله یاد وتذکار
فصل وذم ایتمه دخی کیمسه‌یی تقبیح ای یار

حسن افعالنی سویله کشینك کورمه عیوب
کندی عیبك کورن ایلرمی انامی محجوب

ایتمه بد نام ایله بر کیمسه‌یی یاد وتقبیح
قیلمه اغراضه‌دوشوب نفسکی خلقه‌ترجیح

فصل وذم اولدی حرام ایتمه کناهه جرأت
خیر ایله ذکر ایدر انسانی مکارم خصلت

نام نیکو ایله یاد ایله انامی هرکاه
کوتو حالی اولانی نصح ایدرك قیل آکاه

(٣١)
از مردم متکبر وبخیل دور باش

کبریا حضرت اللهه سزادر انجق
کیم تکبر ایده ادنادر او شخص احمق

کوریجك شخص بخیل ومتکبر دور اول
سمتنه اوغرامه الاّ اکا کبر ایت نور اول

متکبرلره کبر ابت دیدی شیر یزدان
واقف سر خفی صهبر رسول ذیشان

اوزاق اول بخل وتکبر ایدنه قیلمه نکاه
ایتمسون خلقی او بد خولره محتاج اللّه

بونلره خاك مذلت اولور انجام مقر
باق بخیل اقچه‌سی چوق هردمی محنتله کچر

(٣٢)
توانکری درقناعت دان

هر نه ویردیسه خدا ایله قناعت زیرا
کشی بوکنز قناعتله ایدر کسب غنا

ایدر انسانی توانکر بو خزینه ممدوح
نائل اولمزسه بوکنزه اولور انسان مقدوح

ایده‌من مرده بیله حالنی افشا قانع
پیش نامرده کیدوب فقرینی سویلر طامع

رزقك اسبابنه لازمسه توسل ایتمك
خلقی ازعاج ایله لایقمی تذلّل ایتمك

بیل یقین کنز قناعتده غنادر موجود
طوتوب اسبابنی ایسته قیلر اعطا معبود

YaziveKitap.blogspot.com

حمد بی‌پایان آن خدای مستعانرا عز وجل که این ترجمهٔ منظومهٔ پندنامه
بحد ختام رسیده از قارئان عیب پوشان امید دارم که
اصلاح خطا و نواقص کنند

پند نامه باق ایدلمش ترجمه	بی کمان هر فقره‌سی حبل متین
سویلدی راشد گهر تاریخی	دلکشا منظومه در میرم بهین
	۱۳۲۲

لمترجم الفقير

قرنداشجه كچنمك مقتضيدر خلق عالمله — يشا دنياده درويشانه ترك ايت كين وعدوانى
كركدر علم اخلاقى كوزلجه ايلمك تحصيل — بودر نعم الدليل ايلر ارائه راه عرفانى
حقيقت اهلى تشبيه ايلمش دنيايى برجسره — اقامتكه دكل ياپمش كچه هر كس ديو بانى
كچرپك آززمانده انس وحيوان شادمان كريان — اقامت كوپريده اولمز قبول ايمز اومهمانى
بوآز مدتده همراهكله لايقمى نزاع ايتمك — دوشون اوّل كچن مغرور ثروت اهل سامانى
سبكمغزان باقوب آرايش دهره اولورخندان — بيلوركن تيغ غمله ايلمش كريان نيجه جانى
كوررسك آشكارا آتش آلام كردونى — حذر قيل التهابندن دكلدر سوز پنهانى
كيم ايچسه ساغر دنيايى اولدى اولقدر بدمست — كچر چوق دم آييلمز فارق اولمز خان ودكانى
بيلور دانشوران عالمله نادانى كلامندن — كشى صوتندن اكلار زاغ ايله مرغ كلستانى
بضاعه كيوق مسائل سردايله دعواى فضل ايتمه — چيقار قلب اقچه نك صبرايت برازميدانه بطلانى
كچر هر وقتى راحتله يشار عز وسعادتله — براحقر قول اولورسه مظر توفيق ربانى
ايرنلر انس بالله قصرينه پرنشئه در دائم — ايدرمى آرزو ملك جهانى ذوق بستانى
كوكل اميد لطف ايتمكده بحر فيض پيراندن — دكلدر موره عيب ايسترسه الطاف سليمانى
كيدنلر راه عشقه كوى جانانه ايرر آخر — رفاه ايسترسن اول عازم بويولدر راه سبحانى
طبيب حاذق خوشخوار ارسك اكلادم ياهو — كل ايچ عين شفادر بو دواى پند لقمانى

كزر راشد چو سياره فلك قيلمشدر آواره
ديلر درد دله چاره اومر الطاف رحمانى

مطالعه یه سزا بربهاریهٔ فرح افزا اولمغله بومحله درج وترقیم قیلنمشدر

زمانی کلدی ایشته نوبهارك — کولر وجهی کبی کل[۱] اول نکارك
دموع عاشق آسا جاری انهار — صداسن صبحدم کوش ایت بحارك
لسان حالله اشیای عالم — هپ اولمش سبحه خوانی کردکارك
غنیمتدر بهار ایلرمی ضایع — صفا بولمقدر آمالی کبارك
کوزین آچمش ایدر نرکس[۲] تماشا — ربیعك بیلمش ازهار اعتبارك
آچلدی وردحمر[۳] اساغر آسا — فرح بخشا بودم ذوق مسارك
پاپاتیه[۴] کولدی دندانی کورندی — می ایچمش ارغوان[۵] چکسون خمارك
بنفشه[۶] باشن اکمش بهر سجده — کلك پاینده عرض ایلر نثارك
طاتوب می برجواندن آتدی شمدی — النـدن بالله[۷] بابا اختیارك
اوتورمش یاسمین[۸] یوز آقلغیله — ایدر حفظ اخلامور[۹] فلیه[۱۰] وقارك
اولنجه زلف سنبل[۱۱] نفحه بخشا — براقمز عاشقك صبر وقرارك
قرانفیل[۱۲] همدم اولمش ضیمرانه[۱۳] — چیقارلر باشنه هر کلعذارك
حجابندن کلنجك[۱۴] چوق قیزارمش — دوواق باشنده اورتمش ازارك
بوکون شبیو[۱۵] کلوب نشر ایتدی خوشبو — هزاران[۱۶] قیلمش اظهار افتقارك
صدف[۱۷] ایسترسدی ریحانه[۱۸] تقدم — دیدی زانباق[۱۹] نه در بو اجتسارك
درخت اوزره طور رجلنار[۲۰] چون نار — یقار اکدارینی هرسو کوارك
قیلار لیلاق[۲۱] بشاشته تمایل — فرحناك ایتدی خوشبویی جوارك
بوموسم آچدی باق بازار صد برك[۲۲] — بودم یك رنك اولان طوتدی شکارك
نه خوشدر مست اولنجه سیمتنلر — ویروب زرین[۲۳] قدح مست ایله یارك
بوکلشنده دیلرسن ذوق جاوید — فدا جانانه قیل هرنیسه وارك
کولر کلشنده کل مسرور سنبل — زبوندر حالی افغاندن هزارك
نهاندر نار عشق احراق ایدردل — اوحاله طرزی بکزر لاله[۲۴] زارك
ایدر باد صبا دائم تنسم — ایشتمز بلبلك فریاد وزارك

YaziveKitap.blogspot.com

تماس ایتمکده جسم دلبرانه — آچار کیسولرك هرشیوه کارك
کلك آچمش نقابن بی محابا — کوروب بلبل بونی آرتیردی زارك
یازیق دلخون اولوب قیلمقده فریاد — که واردر حقی ترك ایتسه دیارك
نظر قیل صالقمه[۲۵] آویزه آسا — که کوسترمکده روی افتخارك
آلور افتادکان بوشب[۲۶] صفادن — فرح بخشاسیدر هر دلفکارك
منجم وقت سعد ونحسی کوزلر — دکل عاشق بیلن لیل ونهارك
ایصرغان مروره[۲۷] ایتمکده در ناز — ایشی عکس اوزره اولمش روزکارك
کرکدر جور اغیاره تحمل — سون روی کلی خوش کوردی خارك
عجول آخر چکر زخم ندامت — تأنی دأبیدر حکمت شعارك
ایرشدیر ای صبابو اهل دلدن — اوله رهبر بکا بو یادکارك
ایدرشدت که یوقدر رحمی چرخك — بقاع صبر اوله جای قرارك
ظریفانه کرك انشاد اشعار — سکوت ایت یوقسه راشد اقتدارك

برلکلك ایله برکبوتر میانده جریان ایدن مناظره ومحاورهٔ لطیفه

مرغی که خبر ندا رد ازاب زلال — منقاردر آب شور دارد همه سال

اجتماع ایتمشدی لکلکله کبوتر بر صباح — بهر صحبت طوردیلر هیچ ایتمیوب فتح جناح
لکلك ایستردی کبوتر چکمسون ذل وتعب — ذروه یه ایصاله دائم فکر ایدردی برسبب
ایتدی لکلك مقصدین افهام ایچون فتح کلام — ارقداش حالك نصل اجمالاً اولسون ویرپیام
بویله سفلی یرده کوردکجه سنی قلبم حزین — اکلارم شویله معیشتجه دکلسك پك امین
بو محلکدر وخیم آب و هواسی هم مضیق — یوق نظارت بونده مسکنمی طوتارسك ای صدیق
طاقت وفر قالمامش سنده جناحکدر قدید — رأس ومنقارکده برچرکینلك اولمشدر بدید
چاره ساز اولمق مرامم حالکی کوردم وخیم — دیکله سن نصحم اولورسك دشت عزتده مقیم
کوش ایدوب بوسوزلری قالدی کبوتر شادمان — لیك راه اعتذاری طوتدی برخیلی زمان
لکلك اصرار ایتدی یاهو ایله تحریك جناح — بولمق ایسترسن صفا بخشا محل کوی فلاح
اوچمغه قادر دکلسن راکب اول کل دوشمه — بن نیچه مرغانی حفظ ایتدم آلوب آغوشمه
اولدی فوق العاده بوسوزدن کبوتر شادمان — کوهساره طوغری لکلکله اوچوب قالدی همان
فکر ایدوب امر معیشت صکره دشوار اولمیه — ذروه ده بولمق ایچون ارزاقی ناچار اولمیه
فهم ایدوب لکلك انك فکرین دیدی اوله جبین — رزقنی مخلوقنك ویرمزمی رب العالمین

Yazivekitap.blogspot.com

Yazıvekitap.blogspot.com

سن نصل طالب ایسك رزقکده طالبدر سنی | رزق مقسومك تأسف ایتمه جالبدر سنی
کوش ایدنجه بویله پند اولدی کبوتر شرمسار | کیتمکه لکلك ایله تا ذروه یه ویردی قرار
متفق اولدی بونسرین اوچدیلر برخیلی دم | ذروهٔ مقصوده آخر ایتدیلر وضع قدم
چوق بلادی دزوه دن کوردی کبوتر ایتدی واه | عمریمی بووقته دك قیلدم چوقور یرده تباه
بولدی انواع حبوب ودانه لر جاری زلال | خیلی همجنسن کوروب آنلرله ایتدی حسب وحال
لانه سنده لکلکك اکل ایتدیلر تازه طعام | عرض شکرانه کبوتر باشلامشدی صبح وشام
هر پرنده ذروه نك درلو حبوب ودانه لر | دست قدرتله یاپلمش بولدی پك چوق لانه لر
ایتمه ده دائم کبوتر لکلکه بی حد نیاز | بیلمامشدم قدریکی عفوایت بنی ای سرفراز
اولدی لطفکله بکا بو جای روح افزا مقر | قورتیلوب دام محندن شمدی بولدم عزوفر
ایشته ای انسان ایدر دعوت همیشه اولیا | ذروهٔ وجد وصفایه آدمی اهل وفا
ایلمشلر چوق کتاب انشا برای انتباه | قورتیلوب اندوه کر دوندن بوله اخوان رفاه
ماسوی قیدنده چوق دمدر اسیرم قیل رها | صحبت اهل صفایه ایله محرم ای خدا

عمدة المحققین عزیز نسفی حضرتلرینك توحیده دائر
اثر برکزیده لریدر

هر نقش که بر تختهٔ هستی پیداست | ان صورت ان کس است کین نقش آراست
دریای کهن چو برزند موجی نو | موجش خوانند ودرحقیقت دریاست

سر وحدت حضرت جامینك

سر وحدت منطق الطیرست جامی لب ببند | جز سلیمانر انشا یدفهم این اسرار را

سیدالطائفه جناب جنید بغدادینك قدس سره

البحر بحر علی ما کان فی قدم | ان الحوادث امواج وانهار
لاتحجبنك اشکال تشاکلها | عمن تشکل فیها وهی استار

حضرت مولانا ومولی العارفینك قدس سره برغزل مستزاد برکزیدهٔ عارفانه لری

هر لحظه بشکل آن بت عیار برامد | هر دم بلباس دکران یار برامد
دل بردونهان شد | که پیر وجوان شد

YazmaKitap.blogspot.com

کاهی بتك طینت صلصال فرو رفت غواص معانی	کاهی زتك وگه کل فخار برامد زان پس بجهان شد
که نوح شد وکرد جهانرا بدعا غرق خودرفت بکشتی	گه گشت خلیل وبدل نار برامد آتش کل ازان شد
یوسف شد وازمصر فرستاد قمیصی روشنکر عالم	از دیدهٔ یعقوب چو انوار برامد تادیده عیان شد
حقا که هم اوبودکه اندرید بیضا میکرد شبانی	درچوب شد وبر صفت مار برامد زان فخر کیان شد
میگشت دمی چند برین روی زمین را ازبهر تفرج	عیسی شد وبرگنبد دوار برامد تسبیح کنان شد
باالجمله هم اوبودکه می امدومی رفت هرفردکه دیدی	تا عاقبت ازشکل عرب وار برامد دار ای جهان شد
منسوخ نباشدچه تناسخ بحقیقت ان دلبر عیار	شمشیر شدودرکف کرار برامد قتال زمان شد
نی نی که هم اوبودکه میگفت انا الحق درصورت بلهی	منصور نبود آنکه دران دار برامد نادان بگمان شد
رومی سخن کفر نگفته است نگوید منکر مشویدش	کافر بود انکس که بانکار برامد ازدوزخیان شد

صوفیانه بربیت

حدیث مشکل و سریست مغلق	که درکون ومکان کس نیست جزحق

وارد خاطر عاجزی اولوب بورایه درج وتمیقنی مناسب کوردیکم بعض تواریخ بلیغه وقطعات فصیحه وابیات لطیفه درکه بروجه زیر بیان اولنور

مشاهیر اولیاء کرام وسر آمدان جهابذهٔ عظامدن نجم‌الدین الکبری قدس سره حضرتلرینك هلاکو وقعهٔ جکر سوزنده جهاد صوری شرف ومزیتندن دخی نفس نفیسلرینی خالی قومیه‌رق هلاکو عساکرینك درکار فیض اکتناهلرینه هجوملرنده اوعساکر مفسدت مظاهره طاشلر ایله بالمقابله جهاده دوام وآخر الامرجام شهادتی نوشله عزم دارالسلام ایلمش اولدقلری کتب سیر ومناقبده برتفصیل مسطور اولوب مشار الیهك تاریخ ارتحاللرینی مشعروقتیله‌انشاد ایدلمش برقطعهٔ‌بلیغه بومحله درج‌اولندی.

شمس اقلیم بقا نجم الدین ایلدی غربه کوچوب نقل ضیاء
دیدی کوك اهلی مناسب تاریخ کلدی بربانك ایله (شاه شهداء)

٦١٨

حضرت مولانا ومولی العارفین قدس سره‌العالی شیخ شهید مشارالیهك صورت غریبه‌ده هنکام شهادتلرنده واقع اولان حالی اشراب ایدر برقطعهٔ بلیغهٔ صوفیانه انشاد بیورمش اولملریله کذلك درج ایدلدی

ما ازان محتشمانیم که ساغر کیرند نه ازان مفلسکان که بزلاغر کیرند
بیکی دست می خالص ایمان نوشند بیکی دست دکر پرچم کافر کیرند
مدد رس ضعفا سرفراز هر دانا مدار جمع اکابر جناب مولانا

مولانا ومولی العارفین جلال الحق والملة والدین قدس سره حضرتلرینك آفتاب جسم جلاللری مغرب عالم قدسه غروب ایلدیکنده همه بیکانه وآشنا ومؤمن وترسا طرفلرندن کمال اضطرار وحزن بسیار ایله کونا کون عزا و ماتم وقوع یافته اولوب اوحال حزن اشتماله دائر سویلنمش ابیات ماتم آیاتدن بر قاچ بیت حزین بورایه درج ایلدی

فرورفته بخاك آن مهر افلاك چرا بر سرنریزم هر زمان خاك
پریده از چمن کبك بهاری چرا چون ابر نخر ونشم بزاری
فرو مرده چراغ عالم افروز چرا روزم نکردد شب بدین روز

مشارالیه حضرتلرینك وقت ارتحال عالیلرنده انواع حالات عجیبهٔ دهشت افزا وقوعه کلدیکی کتب مناقبده مسطور اولوب تاریخ ولادت علیه‌لری (شمس صدیق) لفظی اولدیغی کبی تاریخ رحلت سنیه‌لریده عبرت

۶۷۲ ۶۰۴

کلمه‌سی اولمغله بوبابده سویلنیلن تاریخ و تعزیه‌لردن برقاچی درج ایدلدی قدس سره الله العالی

پنجم ماه در جماد آخر — بود نقلان ملاذ هر فاخر
سال هفتاد ودوبده بعدد — ششصداز عهد هجرت احمد

۶۷۲

اوچدی سوی حقه سیمرغ کمال وهمت — اوله اهل دله تاریخ وفاتی عبرت

۶۷۲

شرح عشق ارمن بکویم بردوام — صد قیامت بکذر دوان نا تمام

جناب شمس تبریزینك قدس سره حضرت مولانا ایله قونیه‌ده ملاقات ومدت معلومه خانهٔ والالرنده مکث ومصاحبتلرندن صکره لسبب یقتضیه شام‌شریفه عزیمت واوراده مسافراً اقامت ایلدکلری اثناده مولانای مشار الیه حضرتلری مخدوم مکرملری جناب ولدی شامه بالارسال حضرت شمسی قونیه‌یه دعوت بیورملریله اولبابده جناب شمسه تقدیم ایچون انشا بیوردقلری غزلدن ایکی بیت بومحله درج ایدلدی

بترا نهای شیرین ببها نهای رنکین — بکشید سوی خانه‌مه خوب وخوش لقارا
اکر اوبوعده کویدکه دم دکر بیایم — مخورید مکر اورا بفریبد او شمارا

کذا بر قطعهٔ غرالری

ای خوشا شب کز وصال یار مرادوش بود — مشتری درطالع وخورشید در آغوش بود
هر قدح کزمی بمن دادی بکفتی هوش دار — ای مسلمانان دران حالت چه جای هوش بود

کذا

درخت آتشین دیدم ندا آمدکه جانانم — مرا میخواند آز آتش مکر موسی عمرانم
دخلت التیه بالبلوی وذقت المن والسلوی — چهل سالست چون موسی بکرد این بیابانم

بیت

ناموس وجاهی چاهه آتان مولویلرز — دنیای دونی کاهه صاتان مولویلرز

YaziveKitap.blogspot.com

دیکر

ایتمز بلا دمنده دخی خضره التفات عشق ابتلاسنك بدلا مولویلری

در راه وصول ایچنین بفرموده است که عبور

از علوم ووصول بمعلوم

زدانشها بشویم دل زخود خود را کنم غافل که پیش دلبر مقبل نشاید ذوفنون رفتن

تاریخ وفات شیخ سعدی رحمه الله

های روح پاك شیخ سعدی چو در پرواز شد از روی اخلاص

یکی پرسید سال فوت کفتم زخاصان بود از ان تاریخ شد خاص

۶۹۱

جناب عبدالرحمن منلا جامی زحمه الله ادای فریضهٔ حج شریف ایدرك شام

طریقیله خراسانه قدوملرنده شاعر فاضل شهیر میرعلی شیرك منلای

مشار الیهك تهنیت قدومی حقنده انشا ایلدیکی قطعهٔ لطیفهٔ بلیغه

انصاف بده ای فلك مینا فام تازین دوکدام خوبتر کرد خرام

خورشید جهانتاب تواز جانب صبح یاماه جهانکرد من از جانب شام

ینه بو شاعرك برباعیسی

از بهر هلال عید آن مه ناکاه بربام دوید وکرد هر کوشه نکاه

هرکس که بدید کفت سبحان الله خورشید برامدست میجوید ماه

تاریخ وفات جامی

جامی که بود مائل جنت مقیم شد فی روضة مکرمة عرضها السما

کلك قضا نوشته روان بردر بهشت تاریخ او ومن دخله کان آمنا

۸۹۸

باغدادحوالیسنده وقتیله انشا ایدلمش برجسر رصین حقنده توریه لی تاریخ سلیسدر

زتحت اوکذرد ما زفوق اوکذریم ازین سبب شده تاریخ او (کذرکه ما)

۹۸۶

دلنشین صورتده بنا ایدلمش بر مناره حقنده تاریخ کزین

تعالی شانه الله اکبر

۱۱۵۶

شام شریفده بوندن اقدم ناکه وقوع بولان شدتلی حرکت ارض حقنده

شاعر شهیر روحی بغدادینك تاریخی

ایشیدن اولدی بوتاریخمی لرزان روحی کیجه ساعت ایکیده زلزله یقدی شامی

۱۱۸۳

درعليه‌ده وقوعه كلن حريق كبير مشهور اوزرينه اجلهٔ كرامدن

سيد هاشم افنديمك لفظاً و معنى تاريخى

اولدى بيك قرق اوچده احراق كبير

١٠٤٣

فوق العاده شدت سرما حكم فرما اولەرق خليج كاملاً و استانبول ايله

اسكدار ميانى شديداً انجماد واوصره‌ده لحمك قيه‌سى اون سكز پاره‌يه ترقى

ايتمش اولديغنى اهل تاريخ مع التعجب بيان ايتملريله مومى اليه هاشم

افنديمك بو وقعهٔ نادره حقنده كذلك لفظاً ومعنى انشاد

ايلديكى تاريخ كزين

يول اولدى اسكداره بيك اوتوزده آق دكز طوكدى

١٠٣٠

بر مدرسه حقنده تاريخ مناسب نظم ايدلمشدر

يازدى تاريخى كلوب ادباء فاطلبوا العلم ايها الاخوان

١٠١٥

بروسه ده كائن اسمعيل حقى قدس سره‌نك انشا ايلديكى مسجد شريفهٔ

سويلديكى تاريخ سليس مناسب

قال للتاريخ بانيه الفقير تم بيت الله صلوا واعبدوا

١١٣٥

(طربزونده كائن اسكندر پاشا جامعنك تاريخى)

هركس كه كند چنين بنايى تاريخ تماميش بكفتم

هركز نخور در آن جهان غم ازمنزل خيريك عددكم

٩٠٣

ارضروم‌ده كائن جامع كبيرك تعميرينه سويلنمش ايكى لطيف تاريخ

شرحه چكدم داغ ياقدم كوز كوزايتدم سينه‌مى تا كورنلر داغمى تاريخن ايتسونلر عيان

١٠٥٥ ١٠٥٥

(چشمه ميداننده‌كى سلطان محمود اول طاب ثراه حضرتلرينك والدهٔ)

(عليه‌لرينك چشمه‌سنه وهبى قديمك تاريخ سليسى)

اولدى تاريخه سزا اى وهبى چشمهٔ والدهٔ خان محمود

١١٤٥

(صدر اسبق قوجه راغب پاشا مرحومك كتبخانه‌سنه شاعر مشهور ذهنى)

(افنديمك انشاد وتقديم وپاشاى مشار اليهك تقدير ايتمش اولديغى)

(تعميه‌لى تاريخ مهمل نفيس)

نوله بربيت ايله ذهنى فلكه تاريخن خالدن ساده رخ مهروش ايتسه املا

بوكتابخانهٔ علم اولدى بتوفيق خدا وقف صدر الوزرا حضرت راغب پاشا

١١٧٦

Yazivekitap.blogspot.com

YazivekitAp.blogspot.com

(غریب الدیار بردرویشك وفاتنه سویلنمش بربیت مناسب)

آراردم بوجهانده یار خوشخو اجل کلدی دیدی یاهو دیدم هو

(بایبورت اشرافندن اوزون اسعد اغانك تاریخ وفاتی)

قیصه‌در عمری جهانك اوزون اسعد کوچدی

۱۰۵۶

(مداح مشهورقیز احمدك وفاتنه ظرفادن برذاتك سویلمش‌اولدیغی‌مناسب‌تاریخ سلیس)

بکرنی بوزدی بوشب قیز احمدك مرد اجل

۱۰۹۹

(چیچك علتندن وفات ایدن برصبی حقنده مشایخ نقشیه‌دن رفقی)

(افندینك انشا ایلدیکی تاریخ حزین)

یدی یاشنده چیچکدن اسوب نسیم اجل آچلد گل کبی صولدی علی عبیدالله

۱۲۴۱

(الا ان اولیاء الله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون)

۱۲۸۳

(مجذوب حقیقی مشهور دوکملی بابانك ارتحالنه اشبو آیت جلیله‌نك تاریخ)

(واقع اولمسی غرائبدن اولوب اسمی حافظ مصطفی ونشئه‌لی وقتنده)

(سوزلری صفا بخشا ایدی)

(وفاتنه ظرفادن برذاتك سویلدیکی‌تاریخ کزین)

علایق عقده‌سن چوزدی دوکملی قید هستیدن

۱۲۸۳

(کامل پاشا مرحومك صدر اسبق قبریسلی محمد پاشانك ارتحالنه سویلدیکی)

(تاریخ سلیسدن برقاچ بیت بومحله درج ایدلدی)

ارتحال ایلدی قبریسلی وزیر آجیوب اغلادی پیروبرنا

عفت وصدق وحمیتله بنام ایدی بین الوزرا والوکلا

یازدیلرسنك مزاره تاریخ جنته کتدی محمد پاشا

(سرفراز کشورسخا قپودان عالیشان دریا جناب غازی حسین پاشا علیه)

(رحمة ربه الاعلانك ارتحالنه واصف افندی مرحومك انشا)

(ایلدیکی تاریخ کزین)

بوالکرم غازی قپودان‌حسین پاشانك کشتی روحی دومن‌طوتدی‌یم عقبایه

یلکن فلك تتن باصدیره‌رق باد اجل غرق اولوب بحرمحیط کرم مولایه

کوهرجسمی‌ضیا بخش‌ایدی‌سطح‌بحره خال ایدی زورق اندامی لب‌دریایه

واصفا حقه نیاز ایله دیدم تاریخن

کلشن‌عدن اوله مسکن‌قپودان پاشایه

(قپودان دریا آتش محمد پاشا مرحومك ارتحالنه شاعر صفوت افندینك)
(سویلدیکی تعمیه‌لی تاریخ بلیغانه)

شکل کرد آبله تاریخنی یازای صفوت سوی فردوسه پویا کتدی محمد پاشا

١٢٧٧

(هند علماسندن رحمة‌اه افندینك عقائد واخلاقه دائر تألیف ایتدیکی)
(اظهار الحق نام کتاب حقنده برادیبك توریه‌لی تقریضی)

جائنا من رحمة‌اه کتاب

١٢٨٣

(لفظاً ومعنیً سلیس برسال تاریخی)

نه رعنا لفظاً ومعنیً بوتاریخ بیك اوچیوز التی یمناً سال هجرت

١٣٠٦

(ارضروملی ذهنینك)

ذهنی مزاده ویرمه متاع بلاغتی بوچارسوده معرفتك مشتریسی یوق

(اجلهٔ صوفیه‌دن برذاتك روح حقنده سویلدیکی بیت)

الروح فیخّ بترب الجسم مختبل لکن یصادبه عنقاء عرفان

روح انساندر طوزاق مستور قانلی جسم ایله لیك آنکله دمبدم سیمرغ عرفان آولانور

(امام شافعی رضی اه عنه حضرتلرینك زادهٔ طبع والالری اولان قطعات)
(بلاغت آیاتلرندندر)

یا اهل بیت رسول الله حبکم فرض من الله فی القرأن انزله
یکفیکم من عظیم الفخر انکم من لم یصل علیکم لاصلاة له

ینه امام مشار الیهك

یا راکباً قف بالمحصب من منی واهتف بساکن خیفها والناهض
سحراً اذا فاض الحجیج الی منی فیضاً کملتطم الفرات الفائض
ان کان رفضاً حب ال محمد فلیشهد الثقلان انی رافضی

وله کذا

اذا انطق السفیه فلا تجبه وخیر من اجابته السکوت
سکت عن السفیه فظن عنی عییت عن الجواب وما عییت
ولکن ارتدیت بثوب حلمی وفارقت السفاهة ماحییت

جهان حسن نکار ماست مرأت فشاهد وجهه فی کل ذرات
عوام الناس این عرفان چه دانند طریق وحالت مستان چه دانند

Yaziverkitap.blogspot.com

(بیت)

ای نیست پردهٔ که نباشد نوای تو عالم پرست ازتو وخالیست جای تو

(بر قطعهٔ بلیغه)

تذکر جمیلی مذ خلقتك نطفةً ولاتنس تصویری لشخصك فی الحشا

وفوض الی الامر واعلم بانی لانفذا حکامی وافعل ما اشا

(بیت)

لوام زلیخا لورئین جبینه لاءثرن بالقطع القلوب عن الایدی

درپیش حسن یوسف ایدی بریده سهلست درپای دلبر من سرها بریده بینی

ارنی بطور موسی زچه گفت هیچ دانی شنودز دوست حرفی وگرشچه لن ترانی

چورسی بطورسینا ارنی بگوی ومگذر که بیر زداین تمنا بجواب لن ترانی

(بیت)

نی چوتو خواهی که چنان میشود هرچه خدا خواست همان میشود

دلخواهك اوزره اولمزایش سعی ایلسکده صبح وشام

هرنه مراد ایتسه همان حاصل اولوررب الانام

ومن یقف آثار الهزبر ینل به طرایح حمر الوحش اذ هو راتع

کیم اثرشیری بکلرسه منافع بولدی صیدندن

شکارایتدکجه گوری شیر اولورلحمك ییوب رقصان

(بیت)

ای دل بودمد بیل غنیمت عمری حصرایت طاعته

آتی دکل معلومز عودت ایدرمی ماسبق

(قطعه)

بر دلبر انتخاب قیل آن وکمال ایله موصوف اوله دکلکه ملاحتله مال ایله

الدانمه حسن صوری یه آچ چشم معنی بی دل شاد اولورمی حسن سریع الزوال ایله

YazivеKitap.blogspot.com

کیم اولسه مظهر عرفانا کاحق فیض ایدر احسان
ره عرفانه سالك اول بو یولدر مطلب محمود

رفیق ایت حسن اعمالی چیقار خاطردن آمالی
قوایتسون قیل ایله قالی حسد پیشان نامسعود

کوکل ربط ایلمه چاهه چالش کل علم باللهه
بنای عمری صرف ونحوه حصر ایتمکمیدر مقصود

الك طوتمشسه صاحبدل اولورسك عارف مقبل
که مفتاح در عرفان اوصاحبدلده در موجود

فقیرم کاسه لیس نعمت مردانم ای راشد
عنایتدر امیدم بشقه سرمایهم ایسه نابود

(خاتمینك)

کلشنده باشلاینجه خوش آوازه عندلیب جولرکبی سرشك آقیدوب بنده چاغلرم
زاهد کبی حرارت دوزخدن آغلامم بر آفتاب نازه کوکل ویردم آغلرم

(کذا)

دیدهٔ هدهده آینه ایکن قعر زمین دانهٔ دامی سرانجام قضا کوسترمز

(صبوحینك)

دلبرده مرام آن اولور اندام دکلدر کیفیت اولور میده غرض جام دکلدر

(کذا)

پدر را تابکی همراه آن شیرین پسر بینم الهی باشد آن روزیکه او را بی پدر بینم

اسکی بر بیت کزین

ایتمز اخلال اختلاف جامه حسن دلبری شمعه صدلون اورسه لر اولمز مبدّل شعله سی
در نکنجد عشق در کفت وشنید عشق دریاییست قعرش نابدید

درتنکنای حرف نکجد بیان ذوق زان سوی حرف ونقطه حکایات دیکرست

(قطعه)

بیان ذوق صیغمز تنکنای حرفه ای دانا رموز ونکته سن عاشقلرا کلار داور عشقك
بیلنمز فضلله یوردقجه ذهنك حیرتك آرتار سکا ساقیسی اشراب ایتمنجه کوثر عشقك

(بیت رعنا)

علو همت استغنا ایدر عرض تملقدن سپهر سفله یه ناز ایتدیرن طبع بلند مدر

YaziverKitap.blogspot.com

(كذا)

شميم كاكلك آلمش نسيم كلشنده دیمشكه سنبلسنده امانت اولسون بو

(قطعه)

اذاندر بلبلك آوازی كلشنده صدا ایلر خوش الحانله نمازین صبحدم عشاق ادا ایلر
نداسی لكلكك یارب لك الحمد لك العزه دویار بیكلرجه آواز اهل دل جانفدا ایلر
همه اشیای عالم خالقی تسبیح ایدر هر دم خروس آهوغنم قوش صانمه بیهوده ندا ایلر

(بیت)

پیش مرشده تنن قیلمسه میت آسا غسل اولوب لوث سوادن نیجه پاك اوله مرید

(دیكر)

بدید ایكن ضرر اقتران شیشه و سنك خلاف جنس ایله الفت بلا دكلده نه در
سرشك چشممه باق سورمه دردن كه مرد مزاده در دوشمش نظردن

(ایراد مثل اوله رق)

حسودك تیرلومندن ایدرمی عارفان شكوی چكرمی ثقلت زنجیردن شیر ژیان پروا

(بیت)

قوروب دام حیل كوزیاشنی دانه ایدر سالوس كورنجه كربه مرغانی آقاراغزی صویی هربار

(دیكر)

مسلك صدق ووفادن انحراف ایتمز كبار كاشنی ترك ایلمز ذوق آندن المشدر هزار

(صائب مشهورك ابیاتندن)

عروس حضرت قرآن نقاب آنكه براندازد كه دار الملك باطن را مجرد بینداز غوغا

(قطعه)

دكلدر اهل ظاهر مطّلع اسرار قرآنه كزر صحراده آنجق حرّ شمسی حس ایدر كوران
كورن اهل بصر درنور شمسی قیل وقال ایتمه بیلنمز سر قرآن اولمینجه مظهر عرفان

(بیت لطیف)

گر كرم خواهی طلب كن صائب ازشاه نجف گر كسی منت كشد از سروری باید كشید

(كذا)

﴿ فاشارت اليه قالوا كيف نكلم من كان فی المهد صبيا ﴾

زدعوی بسته گردد چون زبان معنی شد پیدا بكفتار آورد خاموشی مریم مسیحا را

(دیكر)

سبكساران بجوش آیندا ز هر حرف بیغمزی بفریاد آورد اندك نسیمی نیستانی نیرا

(دیكر)

سخن بمردم فهمیده عرض كن صائب بشوره زار مكن صرف آب حیوانرا

YazmaKitap.blogspot.com

(دیکر)

مژدهٔ اقبال دارد لرزش ادبارها یکدو خطوه باز رفتن پردهد وثابرا

(بیت کزین)

مستغنی ارشاد اولور ارباب حقیقت سکان حرم نیلیه‌جك قبله نمایی

واراولان حق وارلغیدر بندن ایلرسن سؤال

یوقلغك عرفانی کافیدر سلوك اربابنه

من عرفه قدعرفده رمزی بیلدکسه اکر

حرزجان ایت سویلمه‌ظن وشکوك اربابنه

(سبویه کاملاً صوطولدیریلوب روزکاره وضع اولندقده کسب برودت ایتمامسی فقط)

(کاملاً قونلمیوب نصفنه قدو صو بولندیغی وآز مدت روزکارده طوردیغی حالده)

(کسب برودت ایلمسی اسبابی ابن جوزیدن سؤال اولنمغله شو مألده)

(جواب حکیمانه وصوفیانه اعطا ایتمشلر)

(مأل جواب)

هوادن ماسوادن سالم اولمش کامل نحریر درونی پرمعارف کاملك ایتمز هوا تأثیر

هوا تأثیر ایدوب ناقصلره حکمن قیلر اجرا

سبو نقصان قالور درحال ایدر کسب برودت ما

ای مرغ دل آلدانمه همم بالنی باز ایت طوت اوج حقیقتده مکان ترك مجاز ایت

ایسترسن اکر غنچهٔ مقصودك آچلسون کل کلشن اخلاصه هزارانله نیاز ایت

فریادی براق شمع رخ دلبره قارشو جسم ودلی پروانه کبی سوز وکداز ایت

خدمت سکا از جان ودل ایلر نجه محمود قیل ترك سوی نفسکی مانند ایاز ایت

وعد ایتدی صباکیم قیله عشاقی فرحناك ترك ایتمه ره رآستی سن عزم حجاز ایت

ذلت چکر اهل طمعك راحتی یوقدر کیم انلره میل ایلر ایسه منع جواز ایت

لازم قیصه کسمك سوزی بیکانه یانده

رندان ایله راشد سخن عشقی دراز ایت

YaziveKitap.blogspot.com